

deltagelse i landøkonomiske foranstaltninger i anvendelse.

Efter vandløbsloven af 1949 forudsættes regulering af offentlige vandløb foretaget således, at det påhviler kommunalbestyrelsen at tilvejebringe plan for reguleringen og overslag over udgifterne (§ 18, stk. 3 og 4) og forskudsvis at udrede udgifterne af den kommunale kasse, og disse forskud tilbagebetales af lodsejerne i en eller flere terminer efter den tilsynsførende kommunale bestyrelses bestemmelse (§ 27), idet tilbagebetalingskravet uden tinglysning er sikret med fortinsret som de på faste ejendomme hvilende skatter og kan inddrives ved udpantning (§ 97, stk. 1). Ved regulering af private vandløb og anlæg af nye vandløb, herunder dræn, som ikke i den givne anledning efter landvæsensrettens anbefaling optages som offentlige, må de lodsejere, der ønsker anlægget udført eller at medbenytte anlægget, fremsætte projekt og forslag om anlægskapitalens fremskaffelse (§ 32). Et sådant forslag kan godkendes af vandløbsretten, og pengebidrag inddrives ved udpantning, hvorhos der for lån kan gives pant i den afgiftspligtige ejendom forud for andre hæftelser af privatretlig oprindelse på de af vandløbsretten fastsatte vilkår (§ 97, stk. 2). Finansieringen af tørlægning af eller sænkning af vandstanden i søer behandles efter de for regulering af vandløb af samme klasse foran anførte regler (§ 33), dog kan det forlanges, at lodsejerne stiller fyldestgørende sikkerhed for kommunale forskud (§ 34, stk. 4). På samme måde behandles finansiering af udpumpningsanlæg med digeanlæg til afvanding for henholdsvis private anlæg (§ 51) og offentlige pumpelag (§ 53), dog er amtsrådet som tilsynsmyndighed med offentlige pumpelag berettiget til at optage lån til dækning af anlægsomkostninger og senere ekstraordinære omkostninger eller lade amtsfonden garantere for disse låns forrentning og tilbagebetaling (§ 58).

Ved siden af disse regler om finansiering af vandløbsforanstaltninger findes der desuden i vandløbsloven regler om tilskud fra det offentlige. Den tilsynsførende kommunalbestyrelse kan således bestemme, at udgifterne ved regulering af offentlige vandløb med den overordnede administrative myndigheds billigelse (for sognekommuners vedkommende amtet og for dets vedkommende indenrigsministeriet) overføres til afholdelse af den kommunale kasse, således at lodsejernes bidragspligt midlertidigt eller endeligt bortfalder (§ 22, stk. 1). Desuden kan vandløbsretten pålægge vedkommende kommunale kasser at yde bidrag til udførelsen af reguleringsarbejder, såfremt reguleringen i særlig grad er foranlediget ved lovligt udførte af-

vandingsarbejder i det pågældende medbørsområde eller ved tilsanding o. lign. af udløbet i havet og den medfører uforholdsmæssigt store udgifter, ligesom vandløbsretten kan foreslå, at der af staten ydes bidrag til nævnte arbejder (§ 22, stk. 4). Efter denne bestemmelse beror det på vandløbsrettens afgørelse, hvilke kommunale kasser bidragspligten eventuelt skal pålægges, men der vil intet være til hinder for, at by- og sognekommuner yder bidrag også til amtsvandløb, eller det kan skønnes rimeligt at pålægge amtskommunen bidragspligt til sognevandløbs regulering. Endelig kan i denne forbindelse anføres, at vandløbsretten kan foreslå, at en del af udgifterne ved afvandingsarbejder for arealer, der henhører under offentlige veje eller jernbaner, og som af vej- eller jernbanebestyrelsen kræves dækket af private lodsejere, refunderes af statskassen (§ 94, stk. 1).

Det kan skønnes, at der i hvert af årene 1925-29 er fuldført ca. 200 sager angående vandløbsregulering og kunstig afvanding med et samlet interesseret areal på ca. 9.000 ha. De tilsvarende tal er for 1930-34 ca. 215 sager med et samlet interesseret areal på ca. 8.000 ha og en bekostning på ca. 1 mill. kr. årligt, og for perioden 1935-39, hvor der forelå finansierings- og tilskudsmulighed efter grundforbedringslovgivningen, ca. 400 sager med areal ca. 8.000 ha og en bekostning på ca. 2 mill. kr. årligt. De heromhandlede arbejder har således i det væsentlige angået mindre vandløbsreguleringer. I de foran anførte år er der dog samtidig foregået en virksomhed med sikring af landbrugsarealer efter digelovgivningen.

Efter landvindingsloven er der i tiden 1940-65 udført i alt 1.462 sager vedrørende afvanding og kultivering af landbrugsjord omfattende et interesseret areal på ca. 148.000 ha med en bekostning på ca. 213 mill. kr. Pr. 1. juli 1965 var der desuden 89 landvindingsarbejder under udførelse med en samlet bevilling på ca. 97 mill. kroner omfattende ca. 38.500 ha. På samme tidspunkt forelå der til behandling for landvindingsudvalget færdige projekter til 169 arbejder omfattende ca. 35.800 ha og en overslagssum på ca. 140 mill. kr.

Der er gennemført mindre vandløbsarbejder med finansiering efter grundforbedringsloven, i de senere år med en samlet årlig udgift på 2-3 mill. kr. En videre anvendelse af en finansiering efter grundforbedringsloven støder på afgørende hindringer, særlig for så vidt angår låneoptagelsen, idet den heri forudsatte låneydelse af private pengeinstitutter ikke kan gennemføres i sager, der angår flere lodsejere. De foran nævnte muligheder for efter vandløbsloven at beslutte at afholde reguleringsudgifterne